

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΛΕΩΝΙΔΟΥ Χ. ΖΩΗ

ΕΤΟΣ Β.

1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1894

ΑΡΙΘ. 37

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

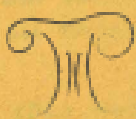
Δημητρίου Θ. Φραγκοπούλου· Μεταξύ τῶν Ἑθρίων.
— Λαχίζη. Τὸ φίλημα (συνέχ. ἐκ μεταφράσεως)—
Λεωνίδα Χ. Ζώη· Αἶ ἐν Ζακύνθῳ Συντεχνίαι (συνέχ.)
Διον. Ἑλιακοπούλου· Ἡ Φήμη—Β. Α. Ἡ Φύσις—
Εἰς τὴν φωτογραφίαν της. (ποίησις)—Π. Ματαράγκα· Πρόσκλησις
(ποίησις)—Η. Α. Τσιτσέλη. Θά γυρίσης ; [Εἰς τὸν
θάνατον τῆς Ο.Τ.Φ.] (ποίησις)—Βασιλ. Σ. Παπαγεωρ-
γοπούλου· Σκέψις (ποίησις)—Χ. Τῶ φίλω *** (ποι-
σις)—* Ὡς πότε ; (ποίησις)—Εἰδήσεις.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῳ

ΕΥΗΘΙΣ Ο "ΦΩΣΚΟΛΟΣ" Σ. ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΥ

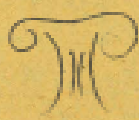
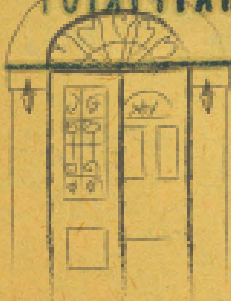
1894.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1.Σ3.Υ1.Φ6.0051

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΗΚΑΗΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΤΟΣ Β'.

Ι ΜΑΡΤΙΟΥ 1894

ΦΥΛΑ. ΑΖ'

ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΘΗΡΙΩΝ (*)

Δὲν ἤξεύρω πῶς ἐδικαιολόγησαν τὴν ὑπαρξίν τῶν θηρίων οἱ ζητοῦντες νὰ εὗρουν τὸ διατί εἰς πᾶν δημιουργήμα ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅποις δὴποτε, ὑποθέτω, δὲν θὰ εὗρον εὐλογον καὶ πειστικὴν ἐξήγησιν.

Τὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ φέρουν, ὅτι ἐπλάσθησαν διὰ νὰ φαίνεται ἐναργέστερον ἢ τελειότες τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἦτο καλόν, εἰάν ἐπρόκειτο μόνον διὰ τὰ ἄλλα ζῶα τὰ ἄκακα καὶ χρήσιμα. Μόνη ἡ σύγκρισις μὲ αὐτὰ θὰ ἦρκει πολὺ καλὰ νὰ δείξῃ τὴν ὑπεροχὴν. Ἀλλὰ διὰ μόνον αὐτὸν τὸν λόγον νὰ κατασκευασθοῦν καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια μὲ τὰς τόσον ἐπικινδύνους ιδιότητας δὲν μοῦ φαίνεται τόσον πιθανόν.

Τί περίεργος φιλοσοφία ἐκείνη τοῦ διὰ νὰ! Ὁ ἥλιος ἔγεινε διὰ νὰ φωτίῃ τοὺς ἀνθρώπους—ἀδιάφορον ἔτι εἶχε γίνῃ δισεκατομύρια χρόνια πρὸ τοῦ ὑπάρξῃ ἄνθρωπος ἢ ζῴων ὃν ἦ καὶ γῆ. Οἱ ἄνεμοι διὰ νὰ... ταξειδεύουν βέβαια οἱ ἄνθρωποι πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἀτμοῦ. Τ' ἀστέρια διὰ νὰ βεβιάζουσι οἱ ρομαντικοὶ εἰς τὸ Ζάππειον. Τὰ ζῶα διὰ νὰ τὰ τρώγουν οἱ ἄνθρωποι, πλὴν τῶν θηρίων, τὰ ὁποῖα ἔγιναν διὰ νὰ τρώγουν τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ γάτα διὰ νὰ τρώγουν τὰ ποντίκια καὶ τὰ ποντίκια διὰ νὰ τὰ τρώγουν ἡ γάταις. Ὁ Βολταίρος σχετικῶς μὲ αὐτὴν εἶπεν, ὅτι ἡ μύτη ἐφτιάσθη διὰ νὰ κρατῇ τὰ γυαλιά.

Ἦλθεν ὅμως ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο ἡ μεγαλύτερα πρόοδος τῆς Ἐπιστήμης καὶ ἡ ἀνατρεπτικώτερα ἐπανόστασις εἰς τὸν κόσμον τῆς διανοίας.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς φύσεως, ὡς πᾶς βασιλεὺς, κατεβίβασθη ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ, τοῦ ἀπροσίτου θρόνου του καὶ, χωρὶς νὰ χάσῃ ὡς ἐκ τούτου κανὲν ἀπὸ τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῶν ἄλλων ζῶων μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον, ἐπαρουσιάσθη γυμνὸς τῆς αἰγλῆς, ἡ ὁποία τὸν ἐχώριζεν ἀπ' αὐτὰ. Εἶνε πλέον ἓνα εἶδος καὶ αἰετός, συνάδελφος τοῦ λέοντος ἢ καὶ τοῦ ὄνου καὶ μάλιστα: ἀπόγονος.

Ὅλα τὰ ἄλλα ἔγιναν διὰ νὰ γίνῃ ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ τέλος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ τῆς ἐξελίξεως.

Ἀπαράλλακτα καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἰδιογενεῖς βασιλεῖς τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἱεροὶ τῶν θεῶν γόνι ἀπεδείχθησαν πολὺ ἐνωριότερα ἀπλοῦστατα ἄνθρωποι, ὑποκείμενοι, εἰς ὅλας τὰς κοινὰς καὶ ἀπαραιτήτους ἀνάγκας τῶν ὁμοίων των, παιγνίδια τῶν ἀδυναμιῶν των, ἄνθρωποι κοινοὶ καὶ τοῦ κοινοῦ

οὐχὶ σπανίως κατώτεροι.—τὸ λέγει ἡ ἱστορία.

Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχουν λαοὶ εἰς ἐκτάσεις εὐρυτάτης τῆς γῆς καὶ σήμερον,—μακρὰν ἡμῶν εὐτυχῶς—ὅπου οἱ βασιλεῖς νομίζονται ἀκόμη, ὅπως ἄλλοτε. Ἀνώτερα ὄντα, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς στέλλει εἰς τὸν κόσμον δι' ἄλλης ἢ τῆς κοινῆς ὁδοῦ ἀπὸ τὰ οὐράνια δώματά του ὅπως τοὺς θερολίθους παραδείγματος χάριν. Ἐπίσης ὑπάρχει πλῆθος ἀναρρίθμητον ἀκόμη—μεταξὺ καὶ ἡμῶν αὐτῶν—τὸ ὁποῖον πιστεύει ὅτι, διὰ τὴν πλάσιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἐχρειάσθη ἰδιαίτερα χειροτεχνικὴ ἐργασία τοῦ Πανκράθου, ἀνεπαρκoῦς φαίνεται δεξιότητος τῆς ἀπλῆς προσταγῆς, ἥτις ἐχρειάσθη διὰ τὴν λοιπὴν δημιουργίαν.

Καὶ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὅπως καὶ εἰς τὴν δευτέραν, ἡ ἀλήθεια ἀπέχει κατ' ἀνάλογον ποσότητα.

Εὐτυχῶς δι' ἐμὲ, ὁσάκις ἀντικρύζω τὰ κατώτερα μου ὄντα τῆς γονίμου παραγωγῆς τῆς φύσεως, δὲν νομίζω ἐγωιστικῶς, ὅτι παρατηρῶ, μόνος προνομιούχος προικισμένος μὲ τὸ δῶρον τῆς λογικῆς, τόσα ἄλογα πλάσματα. Διακρίνω μόνον βαθμίδας ἐξελίξεως κανονικάς.

Καὶ ὅσον ἐξετάζω μὲ περισσοτέραν ἐκρίθειαν τὴν ἱστορίαν τῆς ταπεινῆς καταγωγῆς μου, ὅσον ἀναμετρῶ μετὰ περισσοτέρας προσοχῆς τὰς βαθμίδας αὐτῆς, τόσον διαβλέπω καθαρώτερα τὸ μεγαλοπρεπὲς ἔργον τῆς ἐξελίξεως τῆς μυστηριώδους καὶ τὴν ὑπεροχὴν μου τὴν ἀναμφισβήτητον, τὸ ἀποτέλεσμα προαιωνίου ἐργασίας συνεχoῦς καὶ ἐπιμόνου.

Ἄλλ' εἰς τὴν τοιαύτην συναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς μου δὲν παραβλέπω καὶ τὰς κληρονομικότητας τὰς ζωῶδες, αἱ ὁποῖαι παραμένουν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμὸν ριζωμέναι, λανθάνουσαι, ἔτοιμοι πάντοτε, ἅμα τοῖς δοθῆ εὐκαιρία, νὰ ἐξορμήσουν, ν' ἀναπτυχθοῦν νὰ κυριαρχήσουν, ἂν ὄχι διαρκῶς ἐπὶ στιγμὰς τοῦλάχιστον ἀρκετὰς, ὅπως δώσουν ἀπόδειξιν τῆς καταγωγῆς του. Ἡ μητέρα φύσις ἐφρόντισε πολὺ καλὰ νὰ χαράξῃ ἐπάνω εἰς ὄλους μας τὸν τύπον τοῦ ζῶου μὲ τὴν σφραγίδα τῆς τὴν ἀνεξάλειπτον. Ὅταν προσπαθοῦμεν νὰ τὸν κρύψωμεν ματαιοπονοῦμεν. Ὁ δὲ εὐγενὴς ἐγωῖσμός νὰ μὴ θέλωμεν νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμεν ὁμοιάζει μὲ τὴν εὐγένειαν ντιστεγκέ, ὅστις δὲν ἀναγνωρίζει τὸν βρακᾶν πατέρα του ἢ κρύπτει τὴν καταγωγὴν του ὑπὸ τὰ γάντια του.

Ἐκτὸς τούτου, ὑπὸ τὴν ἐποψὴν αὐτῆς ἐξετάζομενον ἕκαστον ζῶον παρουσιάζει ὃν πλῆρες καὶ συνεπὲς πρὸς ἑαυτό. Ἐχει τὴν λογικὴν του κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ὀρθόν, σχετικῶς μὲ τὴν ἰδικήν μας, τὰς σκέψεις του καὶ αἰσθηματὰ του, τὰ ἄγρια ἢ τὰ ἡμερᾶς τὰς ἐπινοήσεις του καὶ κρίσιν του. Ἐκφράζει τὰς ἰδέας του καὶ ἀνοεῖται μᾶ-

(*) Ἐξετυπώθη τὸ πρῶτον ἀνονύμως εἰς τὸ «Νέον Πνεῦμα» Ἀθηναίων. Φυλλάδ. 1ης Φεβρ. 1894.

λιστα καθώς υποστηρίζουν.

Όσον όμως και αν προδιαθέτουν τινὰ αἱ σκέψεις αὐταὶ αἱ φιλόστοργοι καὶ συναδελφικαὶ ὑπὲρ τῶν βαρβάρων προγόνων μας καὶ τῶν ξεπεσμένων ὁμογενῶν μας, δὲν ἠμποροῦν νὰ μοῦ ἐξαλείψουν μίαν ἰδιαίτεράν συγκίνησιν ἰσχυράν, μίαν ἀκατανίκητον ἀποστροφήν μειμιγμένην μὲ ἀρκετὸν φόβον, τὴν ὁποίαν δοκιμάζω, ὅταν εὐρίσκωμαι πρὸ τοῦ εἶδους τούτου τῶν τετραπόδων, ἔστω καὶ δεσμίων, μὲ τοὺς ὀξεῖς ὄνυχας καὶ τοὺς σκληροὺς, τοῦς κοπτεροὺς ὀδόντας, μὲ τὰς τόσον ἐχθρικὰς πρὸς τὸ τῶμά μου τὸ ἀσθενές, τὰς σαροκοβοῦρας διαθέσεις.

Δὲν εἶνε δὲ μικρὰ ἡ ἡδονή, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι, ὅταν βλέπω τοὺς πνευματικούς καὶ πρώτους αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐχθροὺς δεσμίους, ἀνικάνους νὰ μὲ βλάψωσι, πῆσοντας πρὸ τῆς κροταλιζούσης μάστιγος τοῦ δικαστοῦ τῆς μαγικῆς, τῆς ὑπερφυσικῆς καὶ ἐξευτελιζομένουσιν ὑπὸ τὰ ἐπιτακτικὸν κέλευσμα τοῦ καὶ τὸ ὄμμα τοῦ ἐπιβλητικόν. Ὁ ἰσχυρὸς, ὁ φοβερὸς πολέμιος πρὸς τὸν ὁποῖον τρέφω κληρονομικὴν ἐχθραν, ἀνεξάρτητον τῆς θαλήσεώς μου, τὸν ὁποῖον ἠνιγκάσθη ποτὲ ὁ ἄνθρωπος νὰ θεοποιήσῃ καὶ νὰ ζητῆ χάριν εὐσπλαγχνον ἀπὸ τὴν ἀγριότητά του ἀνίκανος νὰ τῷ ἀντισταθῆ, εἶνε τώρα ἐμπρὸς μου καὶ δύναμαι νὰ τὸν παρατηρῶ ἀνέτως, νὰ ἐμπαίζω τὴν ἰσχύν του, νὰ διασκεδάζω μὲ τὰ παιδιήματά του. Εἶνε ἡ εὐχαρίστησις τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ τυραννηθεὶς δούλος ἐξευτελιζων μετὰ τὴν πτώσιν τὸν δεσπότην του. Ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐκδικήσεως.

Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι βλέπω εἰς τὰ πειγνίδια αὐτὰ τοῦ δεσμοῦ, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου ὀλόκληρον. Τὴν πάλιν τοῦ πνεύματος πρὸς τὴν ἰσχύν τῶν μυῶν καὶ σιαγῶν, τοῦ πολιτισμοῦ πρὸς τὴν βαρβαρότητα. Τὴν ἐξέλιξιν τῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ ἀρχαῖος ἔχθρος πρὸ τοῦ ὁποῖου ὁ ἄνθρωπος ἦτον ὁ ἀμυνόμενος, εἰ νικήθῃ καὶ δεσμιος γίνεται ἔρμαιον τῆς θαλήσεώς του.

Μόλον τοῦτο εὐγενὴς νικητὴς ἐγὼ, πλουτισμένος μὲ ἀνωτέραν λογικὴν καὶ αἴσθημα, ἀποβαλὼν τὴν ἀγριότητα θέλω νὰ φαίνομαι μακρόθυμος πρὸς τὸν ἡττηθέντα ἀντίπαλόν μου, τὸν ὁποῖον οἰκτεῖρω διὰ τὴν κατάστασίν του τὴν κτηνώδη καὶ τὸν λυπούμαι διὰ τὴν ἀδικίαν τῆς φύσεως. Ἐπιβάλλω εἰς τὸν ἐκυτόν μου αὐτὸ τὸ καθήκον καὶ ρίπτω εἰς λήθην πᾶν προγενέστερον κακόν.

* *

Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῆ, ὅσην καλὴν διάθεσιν καὶ ἂν ἔχῃ, ὅτι τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ κ. Μοντενέγρου εἶνε πλούσιον εἰς ποικιλίαν εἰδῶν. Ἡ πλέον στοιχειώδης ζωολογία καὶ ὀλίγη φαντασία ἀπαραίτητος ἔφησεν πολὺ περισσότερὰς ἐντυπώσεις. Ἐμπορεῖ κανεὶς μάλιστα νὰ εἰπῆ, ὅτι κυριαρχεῖ εἰς αὐτὸ μεγάλη μονοτονία. Ἐμέτρησα δώδεκα ἢ δέκα τρεῖς λέοντας καὶ λεοντιδεῖς, ὅλους σχεδὸν τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἀλλὰ καὶ τοιοῦτον εἶνε ἱκανὸν νὰ διεγείρῃ ζῶηρον τὸ ἐνδιαφέρον.

Εἰσέρχομαι εἰς τὸ παράπηγμα, τὸ κατασκήνωμα, τὸ... δὲν εὐρίσκω ὄνομα κατάλληλον πρὸς πράστασιν τοῦ περιέργου ἐκ καρβοπάνου ἐκείνου κατασκευάσματος. Εἰς ἀρκετικὸν ἄνω τὴν στιγμὴν ἐκείνην βρυχάται ἰσχυρῶς, βρυχαθμὸν φοβερόν, τοῦ ὁποῖου ὀλίγα πράγματα εὐρίσκω ἐν τῇ φύσει ἰσχυριότερα ὑπὸ ἐποψίν μεγαλείου ἤχου. Βρυχαθμὸς ἰσχύος, ὑπερήφανος, ἐκσιλικός, ἀλλὰ καὶ λαίμαργος, αἰμοδιψής, ἄγριος. Καὶ συγχρόνως οἱ λύκοι φοβισμένοι προσθέτουν τοὺς λαρυγγώδεις ὀρυγμούς των καὶ ὅλη ἐκείνη ἢ ἄλλη χερσαία ὀλίγον κατ' ὀλίγον λαμβάνει μέρος εἰς τὴν περιέργον συναυλίαν μὲ τὰς φωνὰς τὰς ποικιλιανύους. Μουσικὴ ἄγριας ὁρμῆς, ὀρέξων αἰμοχαρῶν, προ-

κλήσεων ἐξοντώσεως, λύσσης, ἀπικισίος, τρόμου, σπαραγμοῦ φρίκης. Σατανικὴ συνήχησις, ἐκφραστικὴ πᾶσα ὄλων τῶν κτηνώδων συναισθημάτων, τὰ ὅποια ὁ νοῦς δύναται νὰ φαντασθῆ. Ἡ θετικὴ μουσικὴ, ὁ Βάγνερ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ νὰ διεγείρῃ τὰς φρικαλέας αὐτὰς ἐντυπώσεις, τὰς ὑψηλάς. Ὑψηλὰς, διότι ὑπάρχουν. Πᾶν ὅ,τι ἔκαμεν ἡ μητέρα φύσις, πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει εἶνε μέγα, ὑψηλόν.

ἔχει ὅμως καὶ τὸ ρομαντικὸν μέρος τῆς αὐτῆς ἡ μουσικῆς. Εἰς τὸν βαθὺν ἐκεῖνον, τὸν μυστηριώδη βρυχαθμὸν ἀναπλάττει ἡ φαντασία ἐκτάσεις ἀπείρους ἐρήμων ἀχανῶν, ἀνδρῶν καὶ ἀμμωδῶν, μὲ καίοντα, πυρακτοῦντα τὸν ἥλιον καὶ συμπλέγματα πυκνῶν, ἀβάτων, ἀτελευτήτων, ὑγρῶν δασῶν καὶ ἀντρα σκοτεινὰ καὶ σπήλαια λαβυρινθώδη καὶ ἀδιέξοδα καὶ πυρὰς κυνηγῶν ἐρυθρὰς καὶ εἰκόνας τρομερῶν ἀγῶνων καὶ φοβερὰς μάχας ἡρωϊκὰς καὶ παραδειγματικὰς θάρρους ὑπερέτρου, ἡ ἀφοσιώσεως καὶ φιλοστοργίας ἐκπληκτικῆς καὶ εἰκόνας ροπαλῶν καὶ λεοντῶν καὶ Ἡρακλέων. Ὅλα τ' ἀναπλάττει ἡ φαντασία ταχύτατα, συγκεχυμένα, σκοτεινὰ, ἀόριστα, εἰς τὸ βάθος τῆς τὸ δυσδιάκριτον.

Περιεργάζομαι τοὺς κλωβοὺς, τόσον ὁμοιάζοντας μὲ βαγῶνια τοῦ ΣΠΑΠ, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν δυσάρεστου ὁσμῆς, τὴν ὁποίαν ἀναδίδει ὅλος ἐκεῖνος ὁ περίεργος, ὁ αἰσώπιος συνοικισμὸς τόσων διαφόρων καὶ ἐχθρικῶς διακειμένων ὄντων, τῶν λέοντων, τῶν τίγρεων, τῶν πανθήρων, μετὰ τῶν ἐλάφων καὶ πιθήκων, τῶν ὁποῖων διατηροῦν τὰς σχέσεις εἰς ἀρμονίαν οἱ σιδηροὶ νόμοι τῆς πολιτείας τοῦ Μοντενέγρου. Αἱ σταθεραὶ καὶ ἀδιάρρηκτοι γιγανθίδες του. Ἀποομιζῶ ἐντυπώσεις ἀνεκρίθητου, ἐκ τῶν ζωερῶν χρωμάτων τῶν παρδάλων καὶ τῶν τίγρεων, τῶν βλοσυρῶν ὀφθαλμῶν, τῆς ἀτάκτου, τῆς ἀνυπομόνου ἀεικινήσεως, ἐκδηλώσεως στενοχωρίας διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἐλευθερίας των. Ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν καταλαμβάνετε εἰς τί θὰ ἐχρησιμοποιήσῃ.

Δὲν θὰ κάμω περιγραφήν τῶν λεπτομεριῶν. Εἶνε εὐκόλον εἰς καθέναν νὰ ἴδῃ ὅσα καὶ ἐγὼ μὲ μίαν δραχμὴν. Ἄν δὲν δύναται δι' οἰονδήποτε λόγον, ἄς ἀρκεσθῆ εἰς τὴν φαντασίαν του. Ἄν στερεῖται καὶ αὐτῆς, τότε ἄς ὀπλισθῆ μὲ ὑπομονήν.

Ἀλλὰ μίαν ἰσχυράν ἐντύπωσιν δὲν δύναμαι νὰ τὴν παραλείψω. Εἶνε ἡ διανομὴ τῆς τροφῆς, δηλαδὴ τῶν ὠμῶν καὶ αἰμοσταγῶν σαρκῶν τῶν ἀθῶν θυμάτων, τῶν ὁποῖων μόνον ἐγκλημα ὑπῆρξεν, ὥστε νὰ ὑποστοῦν τὴν ρωμαϊκὴν τῶν δούλων ποινήν, ὅτι ἐγήρασαν εὐσυνειδήτως δουλεύοντα τὸν κύριόν των. Ὑπάρχουν πολλὰ ὁμοιότητες μετὰ τῶν δούλων καὶ ζῶων.

Ἡ ὑπόζυνος καὶ ἐρεθιστικὴ ὁσμὴ διεγείρει τὰ νεῦρά μου καὶ ἡ λαίμαργος, ἡ ἀρπακτικὴ τῶν θηρίων ἀγωνία μοῦ ἐμποιεῖ φρίκην. Ὁ φίλος μου Δρακούλης καὶ οἱ φυτοφάγοι μοῦ φαίνονται τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ λογικώτεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου καὶ νομίζω, ὅτι θὰ μοῦ εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ δοκιμάσω τὸ κρέας ὑπόθεσις διαψευθεῖσα αὐτῆ μερῶν.

* *

Καὶ τότε, τὴν στιγμὴν αὐτὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν γράφω, εὐάρεστος ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μου, ἡ εἰκὼν ἡ συμπαθὴς τοῦ ἐλέφαντος, ὄγκου πελωρίου, μεγαλοπρεποῦς, ἀταράχου, ἀσυγκινήτου, ἀγαθοῦ, εὐπειθοῦς. Ταλαντεύει ρυθμικῶς τὴν προδοσίδα του τὴν ἰσχυρὰν, πρὸς τὸν χρόνον τῆς μουσικῆς. Βίβος κινηθεῖς ἀρχαίου, ὅχι ζῶου, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἰσχύν ὅπως πρὸς τὴν ἐξουσίαν αὐτὸ καὶ διδάσκει ὅτι ἡ ἰσχύς δύναται νὰ συνυπάρξῃ μὲ τὴν ἀγαθότητα ἀρμονικῶς.

Πρὸ τῶν ὀργῶν τοῦ θεοῦ ἀδύνατῶ νὰ φαν-

τασθῶ τί θά ἦτο ὁ Μικμοῦθ' ὁ ἐκλείψας, τὸν ὁποῖον ἡ γῆ πλέον κατέστη ἀνίκανος νὰ συντηρήσῃ.

Καὶ μὲ τὴν σκέψιν αὐτὴν ἔρχεται ἐνωμένη ἄλλη. Ὅπως ἐξέλειψαν τόσα ζῶα εἰς τὴν μακρὰν τὴν ἀνυπολόγιστον πάροδον τῶν χιλιετηρίδων, ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ ἐκλείψουν καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα ἀκόμη καταδιωκόμενα, ἐκτοπιζόμενα ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἔχη ἡ γῆ νὰ προσφέρῃ ἄστυλον. Τότε, ἐνῶ σήμερον θεωρεῖται ἀπαλλαγὴ ὁ φόνος τήγρωσις, ὁποῖα φροντίς θὰ καταβάλλεται διὰ τὴν συντήρησιν μιᾶς μόνης ἰσως ἀντιπροσώπου τῆς φυλῆς τῆς εἰς κανὲν μουσεῖον;

Καὶ ἡ σκέψις ἐξακολουθεῖ, πηγαινέει μακρὰν πολὺ μακρὰν ἀκόμη.

Ὅπως ἐξεφυλισθησαν, ἐξηφανίσθησαν ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τόσα εἶδη—τίς οἶδε πόσα;—ἀνικάνου πλέον νὰ τὰ συντηρήσῃ, θὰ ἔλθῃ ὦρα εἰς τὴν μακρὰν, τὴν ἀνυπολόγιστον πάροδον τοῦ χρόνου καὶ ἡ γῆ ἀνίκανος ἐντελῶς πλέον δὲν θὰ δύναται νὰ παράσῃ ἄστυλον εἰς εὐδὲν τῶν τέκνων τῆς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

(συνέχεια ἴδὲ προηγούμενον φύλλον)

Διὰ τοιούτων ἐρωτικῶν ἱστοριῶν, ἐὰν ἤθελον νὰ καταχρασθῶ τῆς ὑπομονῆς σας, ὦ κύριοι, ἠδυνάμην πολλὰς παραδοξιώτατας καὶ ἐπαγωγούς, ἐνεκα τῶν ποικίλων καὶ ἀσυνήθων συμβαμάτων νὰ ἀναφέρω, ἀλλὰ θέλω ἀρνησθῆ εἰς τὴν διήγησιν τοῦ Γολφρέδου Ρουντέλ. Ἐξῆ καὶ οὗτος κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα καὶ ἦτο αἰοδός τῆς Γουασκόνης, εὐγενοῦς καταγωγῆς, κεκτημένος ἔτι τὸν τίτλον τοῦ ἡγεμόνου.

Ὅλοι οἱ προσκυνηταὶ οἵτινες ἤρχοντο ἐξ Ἀντιοχείας ἐξεθείζον τὴν ὑπεράνθρωπον καλλονὴν τῆς νεαρᾶς κομίσσης τῆς Τριπόλεως καὶ τόσῃν ἰσχύϊν εἶχον ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Γολφρέδου οἱ ἔταιριον τῶν ρωμαίων καὶ τῶν ἵπποτῶν διὰ τὴν καλλονὴν τῆς κομίσσης, ὥστε οὗτος, χωρὶς ποτε νὰ ἴδῃ αὐτὴν, τῆς ἠράσθη μενιωδῶς καὶ ἀπέλιπε τὴν ὕμνην καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν.

Ὁραίαν τινα ἡμέραν, ἀποφασίσα νὰ τὴν γνωρίσῃ, ἐπεβίβασθη εἰς πλοῖον, ἀλλὰ κατὰ τὸν πλοῦν βαρεῖα ἀσθένεια τοσοῦτον τὸν προσέβαλεν, ὥστε ἐτοιμοθάνατος ἐφθασεν εἰς Τρίπολιν. Τοῦτο μαθούσα ἡ κόμισσα ἔτρεξε πρὸς συνάντησίν του, ὁ δὲ Γολφρέδος μακαρίως ὑπομειδιῶν τῆ εἶπε:

— Τοῦτο μόνον ἐπεθύμουν, Κυρία, νὰ σὰς ἴδω καὶ ἀσπαζόμενός σας ν' ἀποθάνω.

Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐνδοκρεῦς ἡ ὠραιότατη κυρία ἀντάλλασσε τὸ περιπαθὲς φίλημα τοῦ αἰοδοῦ, οὗτος ἐξέπνευσεν.

Ἡ ἐνάρετος, διέταξε νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ μετὰ μεγάλῃς πομπῆς ἐν τῷ ναφ τῆς Τριπόλεως καὶ ἐπειδὴ ἦτο χήρα, ἐξ αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐνεδύθη τοὺς ἱερὺς πέπλους τῆς μοναχῆς.

Καὶ ἡ ἐσχάτη παραμυθία τοῦ φιλήματος, παραχωρηθεῖσα παρὰ τῆς προσφιλοῦς γυναικὸς πρὸς τὸν ἐτοιμοθάνατον ἐρωμένον μοὶ ἀνκαλεῖ εἰς τὴν μνήμην τοὺς γλυκυτάτους στίχους, αὗς ὁ Ἀσπάλδης εἴθεσεν εἰς τὸ στόμα τοῦ θνησκόντος Κονσάβου.

Ὁ τάλας οὗτος ὁμιλεῖ πρὸς τὴν Ἐλβίραν τὴν θεῖαν καὶ ἐξαίσιαν ἐκείνην καλλονὴν, πρὸς ἣν οὐδέποτε ἐτόλ-

μισεν οὗτος νὰ προσφέρῃ μίαν λέξιν ἔρωτος.

Ἄλλ' ἔλυσεν ὁ θάνατος ἐπὶ τέλους τὸν πρὸ πολυῦν εἰς τὴν γλῶσσάν του ἐπιβεβλημένον χιτλόν. Ὅρθεν συναίσθανσις ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀσπλῆ προσέγγισιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἧτις τὸν ἄνθρωπον ἀποσβύνει, λαβὼν δὲ εἰς τῆς χειρὸς ἐκείνης, ἧτις ἠτο:μάζετο ν' ἀπέλθῃ καὶ πτὴν λευκοτάτην χειρὰ τῆς σφίγγων, εἶπε:—Ἀναχωρεῖς καὶ ἡ στιγμή σὲ διάζει, Ἐλβίρα, χαιρε. Φοβοῦμαι μὴ πδὲν σὲ ἴδω ἄλλην φορὰν. Λοιπὸν χαιρε. Σοὶ ἀποδίδω ὄσας περισσοτέρας χάριτας δύναται τὰ χεῖλη μου διὰ τὰς φροντίδας σου νὰ ἐκφράσωσιν, ἀμοιβὴν δὲ θέλει σοὶ ὁδῶσθαι ἐκείνος, ὅστις ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἰσχύϊν, ἐὰν ἀμοιβὴν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς παρέχῃ ὁ Θεός.—Ἐγράσεν ἡ νεανίς, τὸ δὲ στήθος τῆς παλμωδῶς εἰς τὰς λέξεις ἐκείνας ἠγωνία' ἐπειδὴ τοῦ ἀνθρώπου ἡ καρδία βαθέως θλίβεται, ἐν καὶ ζῆλος εἶνε ἐκείνος ὅστις ἀπερχόμενος ἐκφέρει τὸ ὑστατον χαιρε. Καὶ ἀντιλέγουσα ἤθελε νὰ κούψῃ ἀπὸ τὸν θνήσκοντα τὸ ἐπικείμενον μοιραῖον τέλος, ἀλλὰ τοὺς λόγους τῆς προλαβὼν οὗτος προσέθηκε:—Ἐπνεύσα, ὡς ἡξέυεις, κ' ἐπεκαλέσθην ἐνθέρμως τὸν θάνατον, ὅστις ἐπέρχεται εἰς ἐμὲ χωρὶς νὰ μοὶ ἐμποιῇ φόβον, χαρμόσυνος δὲ μοὶ φαίνεται ἡ θανάσιμος αὐτὴ ἡμέρα μου. Λυποῦμαι, εἶνε ἀληθές, ὅτι διὰ παντός σὲ χάρνω Φεῦ! διὰ παντός ἀπὸ σὲ ἀπέρχομαι. Ἡ καρδία εἰς πτὰς λέξεις ταύτας διαρρήγνυται πλέον δὲν θὰ ἴδω τοὺς βόθραλους σου, οὔτε τὴν φωνὴν σου θ' ἀκούσω! Εἶπέ μοι, ἀλλὰ πρὶν διὰ παντός μ' ἀφήσῃς, Ἐλβίρα, ἐν φίλημα δὲν θὰ μοὶ δώσῃς; Ἐν μόνον φίλημα δι' ὅλην πτὴν ζωὴν μου; Εἰς τὸν ἀποθνήσκοντα δὲν ἀρνείται τις τὴν εὐχάριν τὴν ὁποῖαν ζητεῖ οὔτε δύναται νὰ καυχῆθῃ διὰ πτὸ δῶρον, ἐγὼ ὁ ἐτοιμοθάνατος, τοῦ ὁποῖου ζῆνη χαιρε σήμερον καὶ ἐντός ὀλίγου θὰ κλείσῃ τὰ χεῖλη διὰ εὐπαντός.—Ταῦτα εἰπὼν προσκόλλησε τὰ ψυχρὰ χεῖλη του εἰκετώων ἐπὶ τῆς λατρευτῆς δεξιᾶς τῆς. Ἐστῆ μετέωρος καὶ σύννοος ἡ ὠραιότατη γυνὴ τὸ δ' ἐκ μυρίων θεληγῆτρων ἀκτινοβολοῦν βλέμμα τῆς προσήλωσεν εἰς τοὺς βόθραλους ἐκείνους, ἐφ' ὧν ἔστιλβε τὸ τελευταῖον δάκρυ. Ἡ καρδία δὲν τῆ ἐπέτρεψε νὰ περιφρονήσῃ τὴν καίτησιν καὶ νὰ ἐπιδεινώσῃ διὰ τῆς ἀρνήσεως τὸ ἐπώδυνον χαιρε, μάλιστα κατέλαβεν αὐτὴν οἷτος πρὸς τὸν πῆρωτα ἐκείνον, ὃν καλῶς ἐγίνωσκε. Τὸ δὲ οὐράνιον ἐκείνο πρόσωπον καὶ τὸ στόμα τὸ τοσοῦτον ἐπιπόθητον καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀντικείμενον οὐραίων καὶ στεναγμῶν ἠνδρείως πλησιάζασα εἰς τὸ περίλυπον καὶ κάτῳρον ἐκ τῆς πεπιθανοῦς ἀγωνίας πρόσωπον, ἐμπλεως εὐμενείας καὶ νοῆτου θαθέος ἀπετύπωσεν ἐπὶ τῶν σπασμωδικῶν χειλῶν πτὸ τρέμοντος καὶ ἀναρπάστου ἔραστού.)

Βῦκολον νὰ φαντασθῆ τις, ὅτι τὸ φίλημα ἐνέπνευσε ζωγράφους, μουσικοὺς, διηγηματογράφους καὶ ποιητάς, πρὸς δὲ καὶ τὸν ὄχλον.

Αἱ ἐπὶ τοῦ φιλήματος παροιμίαι παρ' ἀπασί τοῖς ἔθνεσι πάμπολλαι εἰσὶ καὶ ὡς σπυράκις συμβαίνει μεταξύ των ἀντιφατικά.

Ἀκούσατε τινὰς τούτων.

— Τρία ζῶα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες, αἱ περισσότεραι καὶ αἱ τρυγόνες.

— Φίλημα στόματος συχνάκις δὲν φθάνει μέχρι τῆς καρδίας.

— Ἡ εἰρήνη σφραγίζεται διὰ φιλημάτων.

— Τὰ φιλήματα τοῦ μισοῦντος εἰσὶ φιλήματα δηλητηριωδῶν ὄφρων.

— Ὁ φιλῶν δύο στόματα, συμβαίνει νὰ εὐρίσκῃ τὸ ἐν ὄσῳ (τούτῃστι δὲν ἴδῃ τὸν ἑρῶτα προσώπων.)

— Φίλημα δὲν οὐδέποτε ἀπόλλυται.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

καὶ ὑπόγραψα.

Δι' ἑτέρου δὲ συμβολαίου ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1616 ἐπακυρώθη ἡ ἀνωτέρω παραχώρησις, ὅπως δηλ. ἦνε καὶ διαμένῃ αἰωνίως εἰς τοὺς ξυλουργοὺς ὁ ἀνωτέρω ναὸς, ὅστις καὶ ἔκτοτε ἐπεκλήθη Ναὸς τῆς Συντεχνίας τῶν Ξυλουργῶν, διευθυνόμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σώματος καὶ ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε Ἐπιτροπῶν ἐκλεγομένων διὰ ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν ξυλουργῶν.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβόλαιον τοῦτο ἔχει ὡς ἐξῆς:

« Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι ἀμὴν 1616 μηνὶ αὐγούστου 5. Ἐνεφανίστησαν ἐνόμιον ἐμοῦ νοταρίου καὶ μαρτύρων ὑπογεγραμμένοι παρόντες καὶ σωματικῶς ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ὁ εὐλαβέστατος παπᾶ Πέτρος Θεριανὸς τοῦ ποτὲ κυρ Βισίλι καὶ ἀπὸ τὸ ἕτερον ὁ μισέρ μάρκος βαρδανί, πρότος καὶ μισέρ γεώργος ταβουλάρης καὶ μισέρ τζάνης, πατρίστε γαστάλι τῆς τέχνης τῆς μαραγκοσίνης κάμνοντες καὶ διὰ ὅλους τοὺς ἕτερου μαστόρουσ τις αὐτίς τέχνης ἀνάμεσα τοὺς ὅποιους ἐγινέκασι κρίσεις περίσας διὰ πινολί τις ἐκκλήσις τοῦ αἰγίου Κωνσταντίνου τοῦ εἶνε σκόλα τὸν ἀνοθεν μαστόρον τὴν σήμερον διὰ νὰ λήψουν ἀπὸ κρίσεις ἐξῆδων καὶ παν ἕτερο κάνουνε τὴν παρον καρτα δὲ ἀκουετζιον τρανσαταϊὸν μὲ ὄλες τὲς κοντιτζιόνες ποῦ εδοθεν κάτω θέλομε ξεκαθαρίσαι ἴγουν πέρνοντες ἐτζι τὸ ἓνα μέρος ὡσαν καὶ τὸ ἄλλο κατου ἀπὸ κάθεν λογίς πρετενσιὸν ὡπερ ποτὲ τὸ καιρὸ νὰ μὴν εχουν καμμία διχοφωρᾶ ἢ ἀνοθεν μαστόρι ἐφχαριστοῦντε ὅτι ὁ ἀνοθεν παπᾶς κυρ πέτρος νὰ ἐφιμερέθη τὴν ἀνοθεν ἐκκλήσιαν εὖς ζοίς του περνοντες τὲς μισὲς προσφορὲς καὶ διὰ τὰ λειτουργιστικὰ καὶ τὰ ὅσα ἔθελε εβγάλι μὲ τὸ πετραχίλι του καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνοθεν κыр πέτρου ἀβρεθῆ ἡερέας ἀπὸ δάφτονε ἢ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀνοθεν παπᾶ ἢ καὶ τοῦ ἀδελφου του τὸ ὁ μίης βρεθῶνε ἡερίς ἀπὸ τὸν μαστορον τον μακαγγόνε ἢ ἀπὸ τὴ κληρονομία τους αὐτοῦνε νὰ ἐφημερέσουν πάντοτες τ' ἀνοθεσ ἐκκλήσιαν μὲ ἐτοῦτο νὰ ριζοῦνε λαχνοὺς τόπο εἰς τοὺς ἀνοθεν θεριανέουσ ὡσαν καὶ εἰς τοὺς μαστορουσ ἴγουν εἰς τοὺς ἡερίς καὶ νὰ ἐφημερέθη ἓνα χρόνο ὁ κάθε ἡε ἀραδκ ἀραδκ ἀνίσος καὶ ἡθαλαν ἰστε περίση καὶ ἀν δὲν βρεθῶνε οὔτε ἀπὸ τὴν μίαν μερίαν μὴ δὲ ἀπὸ τὴν ἄλιν νὰ εχουνε ἐξουσίαν ἢ ἀφτί μαστόρι νὰ βάλουν ἐφημερίουσ ὅπιον ἡθελε τοὺς ἀρεση ὅστε νὰ βρεθῆ ὁ ἀνοθεν καὶ ἐτοῦτο νὰ ἀγρικᾶτε ἐονίως μὲ ὄμπλιγο τοῦ ἀνοθεν παπᾶ νὰ δίνι τὸν κάθε χρόνον ἀνίμερα τοῦ αἰγίου Κωνσταντίνου εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλήσιαν ρικαλια δέκα τὰ ὅποια νὰν τὰ πέρνονε ἢ μαστόρι ἡγουν πρότος καὶ γαστάλι διὰ νὰ κάμουν ἀνάστισι τις αὐτίς ἐκκλήσιας καὶ ἐτζι νὰ χωροστί ὁ πασα ἐφημερίος ὡπου πάντοτες θέλει ἰστε καὶ μὴ δίδοντας τὰ ἀνοθεν δεκα ριάλια νὰ μὴν ἴμπορὶ νὰ ἐφιμερέθη καὶ ἐπιδή τες αλες μισὲς προσφορὲς τὲς πέρνι ὁ κыр τζορτζίς μακρίς διὰ τὸ κόνισμα τῆς κυρᾶς Μυρακουλόζας ὅπου εβγαλε εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλήσιαν, καὶ τοῦτο εὖς ζωῆς του καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ ἀπομένουν τῆς αὐτῆς ἐκκλήσιας ἡγουν στὰ χερία τὸν ἀνοθεν μαστόρον καὶ αὐτὰ διὰ ἀνάστισι τοῦ ἀφτοῦ μοναστηρίου εἰτζι καὶ τὰ ἐπίλιπκ πάντα ὅπου τὸ παρὸν ἔχει ἢ ἀφτί ἐκκλήσιαν ὅσαν καὶ ἐκίνα ὅπου ποτὲ τὸ καιρὸ ἡθελε ἔχει νὰ ἡνε πάντα νικοκυρέοι ἢ μαστόρι ἢ μαραγκί ὅπου πάντοτες θέλουνε βρεθῆ καὶ ἀφτοῦνα διὰ ἀνάστισι τῆς ἀφτῆς ἐκκλήσιας εβγάνοντας τὸ σπῆτι ὅπου τὸ παρον ἐβρισκετε καὶ μὲ τὸν κίπον ὅπου ὁ παπᾶς κυρ Πέτρος Θεριανὸς ἐπαμάδεψε σῆιν κάτω μερίαν τις θάλασας δεκα ὀπίς τοῦ πλάτου καὶ τοῦ μάρκου ὅσο εἶνε ἀπὸ τὴν ἐκκλήσιαν εὖς τὴ θάλασσαν μὲ ἐτοῦτο νὰ ὀρείλη ὁ ἀνοθεν παπᾶς νὰ χαλάσι τὸ αὐτὸ σπῆτι καὶ νὰ τὸ χτίσῃ στὴν κάτω μερίαν πρὸς τὴ θάλασσαν καὶ ἐτοῦτο νὰν τὸ κάμη ὅποτεν ἢ ἀνοθεν μαστόρι εθέλωνε πακρίνι τὴν ἐκκλήσιαν μὲ ὄμπλιγο ὅλον τῶν μαστόρον νὰ δουλεύουν εἰς τὸ αὐτὸ σπῆτι σὲ ὅτι

ἀπαρθενέβι τῆς τέχνης τους χάρισμα βάνοντας περὸ ὁ παπᾶς τὴν ξυλείαν καὶ ὅτι ἦνε χραιζόμενον ἐπιδή, ἢ μαστόρι νὰ μὴν χροστοῦνε μόνον τὸν κόπον τους τὸ ὅπιο σπῆτι καὶ τόπο ὅπου ἀνοθεν ἴπαμε νάνε καὶ διαμένι πάντοτες καὶ εἰς τὸν ἀνοθεν παπᾶ κυρ Πέτρον θεριανὸν καὶ πρὸς πάντες τοὺς κληρονόμουσ διαδόχουσ ἀφτοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν τους κάνοντας ἰσδαῶτα ἢτι δρα θέλουν καὶ βούλωντε μὴ ἀπὸ τινος ἐναντιούμενοι ἀμὴ καὶ μὲ τὸ χοράφι πιννακίου ἐνοῦ ὅπερ εἰρίσκετε εἰς τὸ κλίσμα νὰ διαμένι καὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐξουσία τοῦ ἀνοθεν ἡερέος καὶ πρὸς πάντας τοὺς κληρονόμουσ διαδόχουσ αὐτοῦ μὲ ἐτοῦτο ὅτι τὰ δέκα ριάλια ποῦ ἀνοθεν ἡπαμε νὰ ὀρείλι νὰ δίδι τὸν κάθε χρόνο ὁ ἐφιμερίος, λέμε ὅτι νὰ τὰ δίδουν ὡστε ποῦ στέκι τὸ κόνισμα τῆς κυρᾶς τῆς μηρακουλόζας εἰς τὴν ἀφτὴν ἐκκλήσιαν καὶ ἀνίσως καὶ τὸ παρουνε νὰ μὴ χροστί πλῖον ὁ ἐφημερίος νὰ τὰ δίδι καὶ ἀνίσως, καὶ ποτὲ τὸ κερὸ ἡθελε πιράξι κανίς τὸν ἀνοθεν μαστόρον διὰ τὴν ἀνοθεν ἐκκλήσιαν ἢ διὰ κανένα ποστατικὸ τῆς ἀφτῆς ἐκκλήσιας νὰ χροστί ὁ ἀνοθεν παπᾶ Κυρ Πέτρος μὲ τοὺς κληρονόμουσ διαδόχουσ ἡνε ἡερίς ἢ δὲν ἦνε μαζί μὲ τοὺς μαστόρουσ ὅλους νὰ ζοδιάσουν τὰ μισὰ κάθε μερίαν διὰ νὰ διαφεντεύουν τὰ δικαιώματά τις ὅθεν χριστι ἡε ὑπόσχεσις τα καλά τους μανοντας πάντα ἢ ἀφτί ἐκκλήσιαν ἡε τὴν ἐξουσία τις σκόλας τον ἀφτὸν μαστορον δια νὰ παγενη παντα ὡμπρος ἀπο διαδοχί ἡεε διαδοχί καὶ οὔτος ἡε μαρτυρίας σὲ μάρκος ραφτοπούλου καὶ σ. Νικολὸς δοζας ἢ ὀπίθ θαλουν ἡπογράψι καὶ διὰ νὰ μὴν ἡεβρε νὰ γραψι ὁ ἀνοθεν Δόξας εβάλαμε μαρτυρία τὸν εβ. σ. μάρκο μπάλτσαμο δοτορ καὶ θελε ὑπογράψι.

Μάρκος Μπαλασαμος μαρτυρὸς ἀνοθεν

Μάρκος ραφτοπούλος μαρτυρὸς ἀνοθεν

Παπᾶ Πέτρος Θεριανὸς δεδεῶνω τανοθεν (2)

(ἔπεται συνέχεια)

ΔΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

Η ΦΗΜΗ

Πάντες βασιλικῶς θὰ παρατηρήσατε, ὅτι εἰς πλείστα τῶν γαμψῶν κοσμημάτων καὶ ἐμβλημάτων πρωταγωνιστοῦσιν αἱ περιστεραι, ὡς σύμβολον ἀγνῶν ἐρώτων. Ἡ ἀθωότης τοῦ πτηνοῦ τούτου εἶνε παροιμιώδης, δὲν εἶνε δὲ μικρὰ ἢ τιμὴ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν πρὸς αὐτὸ, ἀφοῦ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἱερῶν θεοιαστηρίων μας, παρουσιάζει τὸ Τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος (*) ὅπερ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ «ἠνεώχθησαν αὐτῶ οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὡσεὶ περιστεράν.» Ἡ δὲ περιστέρα, κατὰ τοὺς σχολιαστάς, ἦτο παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις σύμβολον εἰρήνης, ὡς πτηνὸν ἀκακὸν καὶ ἡμερον.

Ὅτι τὸ πτηνὸν τούτο ἦτο ἱερὸν καὶ παρ' ἀρχαίοις οὐδεμίαν ἀμφισβησία, ἀφοῦ ὁ Ὁμηρος λέγει ὅτι αἱ περιστεραι ἀνέλαβον τὴν φροντίδα τῆς τροφῆς τοῦ Διὸς καὶ αὐταὶ ἦσαν αἱ θεραπευαίνιδες τῆς τραπέζης του.

Αἱ περιστεραι ἦσαν προσέτι τὰ ἱερά πτηνά τῆς Ἀφροδίτης ὡς ἀρεσκόμενα εἰς τὸν ἔρωτα, καὶ ὡς πολύτοκα ὄν-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

(2) Πράξεις Συμβ. Γεωργ. Γραμ. τ. 7 (β. βλ. σ. 65)

παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Κεντρικοῦ Βιβλιοθηκῆ (3) Κατὰ τὴν ζ' Σύνοδον πρέπει νὰ ζωγραφῆται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν εἰδει περιστέρου ἀπὸ ἐφάνη Ἀπὸ τῶν βιβλίων καὶ ὁ Δαβὶδ. (σελ. 655 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

τα, τὸ κράτος τῶν ὁποίων ἐνομιζέτο διεγερτικόν. Ἡ ἀρχαία τέχνη παρίστα τὰ πτηνὰ ταῦτα προσδεδεμένα ἐκ τοῦ ἄρματος τῆς Θεᾶς ἐνίοτε δὲ κρατούμενα ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς, κατὰ δὲ τὴν μυθολογίαν ἢ Ἀφροδίτῃ ἠέσκετο νὰ μεταμορφοῦται εἰς περιστέρων. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Φιλοστράτου, οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἡμῶν προσέφερον λατρεῖαν εἰς τὰς περιστέρας καὶ δύναντο μαντικὴν ἀπέδιδον εἰς αὐτάς. Κατ' αὐτὸν ἡ περιστέρα τῆς Δωδώνης προσεμάντευε, αὕτη ἦτο κατεσκευασμένη ἀπὸ χρυσῶν καὶ προσηρμισμένη ἐπὶ δρυΐδος, περιστοιχιζέτο πάντοτε ἀπὸ ἀναριθμητὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐπορεύοντο πρὸς αὐτὴν ἐξ ἀπάτης τῆς Ἑλλάδος, πότε μὲν διὰ νὰ προσφέρωσι θυσίας αὐτῇ, πότε δὲ διὰ νὰ τὴν συμβουλευθῶσιν. Ὁ Σοφοκλῆς λέγει, ὅτι ἡ περιστέρα τῆς Δωδώνης προεμάντευεν εἰς τὸν Ἡρακλέα τὸ τέλος τοῦ βίου αὐτοῦ. (**)

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν οἰωνοσκοπίαν, ἡ περιστέρα ἐνομιζέτο κίβρις. Παρ' ἡμῖν ἐπεκράτει καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐπικρατεῖ παρὰ τισὶ ἢ συνήθεια νὰ παραθέτωσιν εἰς τοῦ νεοσύμφου, ὡς πρῶτον φηγῆτον μετὰ τὴν τέλει τοῦ μυστηρίου ζεύγος περιστέρων. Κατὰ δὲ τὴν οἰκοδόμησιν τῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῶν θεμελίων συνειθίζουσι νὰ θύωσι ζεύγος λευκῶν περιστέρων (ἄχολα περιστέρια), ὡς λαϊκῶς ἀποκαλοῦνται ἔχοντες τὴν πρόληψιν ὅτι ἡ οἰκοδομουμένη οἰκία στοιχειώδεται.

Τὸ περίεργον εἶνε, ὅτι τὸ πτηνὸν τοῦτο παρ' ἄπαισι σχεδὸν τοῖς ἔθουσιν εἶναι τὸ σύμβολον τῆς γλυκύτητος, τῆς ἀθωότητος, τῆς σταθερότητος καὶ τῆς εἰρήνης· καὶ ὁμοίως ἡ φήμη ἢ χάρις εἶνε φήμη ἀδίκου καὶ οὕτως εἰπεῖν ὑπεξαιρεθεῖσα.

Ἐγὼ ἀγαπῶ τὰς περιστέρας, διότι εἶναι ὥρατα καὶ χαριτωμένα πτηνὰ. Ἀπ' οὗτου ὁ φοβερὸς σεισμὸς τῆς 5 Ἀπριλίου 1893 κατέρριψε μίαν διόκληρον μεγάλην πλευρὰν τοῦ τοίχου τοῦ γραφείου μου, τὴν πρὸς τὸν μεγάλον περιστέριον τοῦ μεγάρου τοῦ κ. Κομούτου, ἔθρα ἰνδιδιαιτῶνται πλέον ἰσως τῶν ἑκατὸ τῶν πτηνῶν τούτων, συνήφα φιλικὰς σχέσεις μετ' αὐτά. Ἐρχονται περὺνζόντα ἐντὸς τοῦ γραφείου μου, κάθηνται ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν βιβλίων καὶ μετὰ λαιμαργίας καταβροχιθίζουσι (καίτοι καλῶς τρεφόμενα) τὰ κλωνία τοῦ δρυΐου ἢ τοῦ σίτου ἅτινα ἐκαστοτε ὡς φίλος τοῦ ῥίπτω, χάρις δὲ εἰς τὴν σύμπτωσιν ταύτην τὰ ἐμελέτησα, τὰ ἐγνώρισα κατὰ βάθος καὶ νομίζω ὅτι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ κρίνω περὶ αὐτῶν. Ἐπειδὴ ὁμοίως τὰ πτηνὰ ταῦτα ἔχουσι πάθη, ὀρμὰς καὶ ἐλαττώματα ἅτινα ἐπιδειξίωσι κρύπτουσι ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων, μετὰ δὲ τὰς φιλικὰς μετ' αὐτὰ σχέσεις μου, ἐδειξαν μέχρι τοῦ νῦν δυσπιστίαν τινὰ ἢ φόβον πρὸς ἐμὲ, ἠναγκάσθη ἢ μάλλον ἐσχον τὴν ὑπομονὴν ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς νὰ κατοπτρεύσω αὐτὰ ἐκ τινος ὁπῆς ὅπως ἀσφαλέςτερον καὶ καλλίτερον τὰ μελετήσω.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε παρατηρήσεών μου, δύναμαι ἀπροκαλύπτως νὰ εἶπω μετὰ τοῦ κ. Caccianiga ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶνε φύσει ταραχώδη, ζηλότυπα, ἀπιστα, ἀκόρεστα, ἐγωϊστικά καὶ φιλεριστικά εἰς ἄκρον. Παρατήρησα καὶ ἐγὼ ὡς αὐτὸς μετὰ προσοχῆς τοὺς γάμους των, τὰς μοιχίας των, τὰς θωπιὰς των καὶ τὰς συζυγικὰς μεμψιμοιρίας των. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε τόσο ἀνέρεστα καὶ τόσο ἐγωϊστικά, ὥστε καίτοι ἔχουσιν ἐνώπιόν των ἀφθονίαν τροφῆς δὲν ἀνέχονται ἄλλους συντρόφους, τὰ πάντα θέλουσιν δι' ἑαυτὰ, ἂν δὲ ὁμοίον των πλάσμα πλησιάζῃ ταπεινῶς ἢ φάγη κλωνίον τι μεμικρομένον, γογγυζοῦν, ἀγρίως ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ τὸ συλλαμβάνουσι διὰ τοῦ ῥάμφους των ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ ἀποδιώκουσι ἐξ

(**) Dictionnaire de la Fabel Colombe pag.360.par Noël.

δὲ συμβῆ ὥστε τὸ ἀποδιωκόμενον καὶ τυπτόμενον νὰ εἶνε τὴν αὐτῆς δυνάμειος καὶ τοῦ αὐτοῦ θάρρους μετὰ τὸ ἐρρομοῦν κατ' αὐτοῦ, κτυπῶνται ἀμφότερα ἐπὶ μακρὸν διὰ τοῦ ῥάμφους καὶ τῶν πτερυγῶν των, ἀποπτύλιζονται μέχρι οὗ ἐν τῶν δύο ὑποχωρήσῃ.

Ἐυκόλως ἐρωτεύονται τὰς συζύγους τῶν φίλων των πρὸς ἃς μετ' ἐρωτικῆς ὄντως χάριτος ὑποκλίνονται διερχόμενα, ἃς παρακολουθοῦν μετ' ἐπιμονῆς καὶ καταβασανίζουσι, μετὰ μίλιος περίξ αὐτῶν ἐρωτοτρόπους περιστροφὰς, ἂν αἱ ὄντως πολιορκουμέναι σύζυγοι ἀπαπειραθοῦν φυγὴν οἱ φιλήδονοι ἐρασταὶ τρέχουσι ὀπίσθεν αὐτῶν μουρμουρίζοντες τίς ἴδε ὁποῖας ἐρωτικὰς ἐκφράσεις, δειλαστικὰς ὑποσχέσεις καὶ κηράπανα μέχρι οὗ τὰς σαγινεύσωσιν.

Ἄν ὁ σύζυγος δὲν εἶναι ἡλίθιος καὶ ἐννοήσῃ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποπλανήσεως τῆς συζύγου του, ἀναψύονται μάχαι λιπώδεις μετὰ τῶν ἀντιζήλων ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀγνήν περιστέρων (ἂν ἀπεδέχθη τὸν προερούμενον αὐτῇ ἐρωτὰ) δοθείσης εὐκαιρίας νὰ παραδοθῇ εἰς ὃν ἐραστὴν τῆς ἀποφύρουσα τὴν ἐπιβλεψίν τοῦ ζηλοτύπου τοῦ συζύγου τῆς.

Πῶς κατορθώσων τὰ πονηρὰ αὐτὰ πτηνὰ νὰ ἐξαπτηθῶσι τόσας γενεὰς καλλιτεχνῶν καὶ θεολόγων ὥστε νὰ ἐκλεχθῶσιν αὐτὰ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἀγνότητος, τῆς ἀγχιότητος καὶ τῆς γλυκύτητος, τὸ σύμβολον τῶν συζυγικῶν ὡτῶν, τὸ ἐμβλημα τῶν ἐραστῶν, ἡ ἀπεικόνισις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἐπὶ πλέον δὲ ἡ παράστασις τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω.

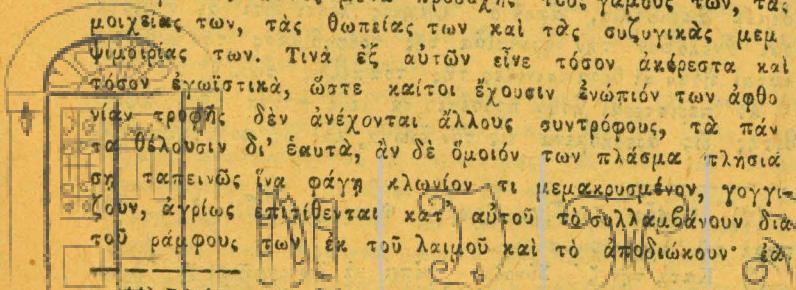
Ἄλλ' ἡ καλὴ φήμη δὲν ὑπεξήρηθη δυστυχῶς ὑπὸ μόνων τῶν περιστέρων! Ἐν βλέμμα περίξ ἡμῶν ἀρκεῖ νὰ μάς πείθῃ ὅτι πᾶν ὅ,τι συμβαίνει ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν πτηνῶν τούτων ἀπαντᾷται συχνάκις καὶ ἐν τῷ κοινωνικῷ ἡμῶν βίῳ. Ὁ κόσμος δυστυχῶς ἀρέσκειται εἰς τὴν πλάνην καὶ εὐκόλως ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῶν προτύπων καὶ πραγμάτων, ἀποδειξίς δὲ, ὅτι πολλοὶ καὶ τολλαὶ χεῖρουσι καλὴν τινὰ φήμην ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς εἰ περιστέρι, ἐνθ', ὡς εἶ-ομεν, ἡ φήμη των αὐτῆ ὄχι μόνον ἀδίκου εἶνε, ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία κοινωνικὴ ὑπεξαίρεσις.

Ζάκυνθος.

Δ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΦΥΣΙΣ

Ἐποῖας σκέψεις διεγείρει εἰς τὸν φιλόσοφον ἢ θεὸν μεγαλοπρεποῦς τινος δάσους καὶ ἰδίως κατὰ τὸ φθινόπωρον ὅτε τὰ δένδρα ἀπεκδύνονται τοῦ κοσμήματος αὐτῶν καὶ τὰ φύλλα καταπίπτουσι, ὅπως ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἀναβλαστήσωσι κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔαρ. Ἡ φύσις ἅπασα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἀποβάλλει τὸ θελκτικὸν αὐτῆς μεδίωμα καὶ τὸ πᾶν προαγγέλλει τοὺς ἐπερχομένους ὑετοὺς. Ἡ τάξις τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους καὶ αἱ κατ' αὐτάς παρατηρούμεναι μεταβολαὶ τῆς φύσεως ἐξαγγέλλουσιν εἰς τὸν κόσμον τὴν ὑπαρξίν ὑπερά-του τινὸς ὄντος, δυναμένου νὰ συγκρατῇ τὴν ἄπειρον ὕλην τοῦ κόσμου καὶ νὰ καταναγκάσῃ αὐτὴν νὰ βαδίξῃ νόμους ἀμεταβλήτους καὶ ἀσφίτου. Τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ἐν τοῖς κήποις ἄνθη, τὰ στρέβοντα ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων συλλώματα τῶν δένδρων, τὰ διερχόμενα τὸν οὐρανὸν νέφη καὶ ἡ ἄπειρος πλάνη τοῦ κοσμοῦ τῶν ὑπερῶν ἀστέρων πάντα ταῦτα διδάσκουσι τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ὁ πλανήτης ἐν ᾧ διαμέ-

νει ἐστίν, ὡς κόκκος ἄμμου παραβαλλόμενος πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀστέρων, τῶν κοσμοῦντων τὸν οὐράνιον θόλον. Ὁταν τὸν ἐντομον ἰπτάμενον βομβῆ περίξ ἡμῶν ἐπαναλαμβάνον καὶ ἐκδηλοῦν τὴν ὑπαρξίν τοῦ Πλάστου αὐτοῦ, ὅταν ὁ λέων ὠρύηται ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων ζῶων, καὶ τὸ πτηνὸν διὰ τοῦ ποικίλου αὐτοῦ πτερυγήματος ᾄδῃ, ὅταν μωκάται ὁ κεραυνὸς ἀγρίως ἐν τοῖς νέφεσι καὶ ἡ γῆ σείηται ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ καπνῶν καὶ ἀναθυμιάσεων, ὅταν καταπίπτῃ ἐν σιγῇ ἡ χιών καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων· ὅταν ἡ ὀργὴ τοῦ χειμῶνος διαδέχεται τὰ κάλλη τοῦ θέρους· ὅταν τὰ σοιχεῖα τῆς φύσεως συνταράσσονται ὑπὸ θελητῶν, τότε μόνον ὁ ἄφροντις καὶ μάταιος ἄνθρωπος ἐρωτᾷ τίς ἐποίησε πάντα ταῦτα; Τίς ἔδωκεν εἰς τοὺς χειμᾶρους τοσαύτην δύναμιν, τοσαύτην μανίαν καὶ χαράν; Τίς ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ κεραυνοβολεῖν καὶ συνταράσσειν ὠκεανούς τε καὶ θαλάσσας; Ἐπλάσθη δὲν λογικὸν ἐν τῷ κόσμῳ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, ἐτίθη ὡς μάρτυς ἐν τῷ κέντρῳ τῶν θαυμαστῶν τούτων ἐν τῇ φύσει μεταβολῶν καὶ ὅμως ὁ μάρτυς οὗτος τῶν τὴν ὑπαρξίν καὶ παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ ἐξαγγελλόντων φαινομένων ἠμφίβαλλεν, ἠρήθη, οὐκ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεόν. «Ἄπαντες ἐσμέν ὄφρανοί, ἔλεγέ τις τῶν Ἀγγλων ποιητῶν, οὔτε ἐγὼ, οὔτε σὺ ἔχομεν Θεόν.» Ἐν τῇ υπερβολικῇ αὐτῶν μανίᾳ τολμῶσι πολλάκις πολλοὶ ν' ἀποκαλῶσιν ἑαυτοὺς ἀθέους χωρὶς καὶ νὰ στρέψωσι τὰ ἑαυτῶν βλέμματα εἰς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτοὺς φύσιν καὶ νὰ θαυμάσωσι τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῆς θέαμα ἐν τινι δάσει. Διατί τάχα καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἄθεος ἀρνείται ἐγγράφως ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ δὲν κατακίπτει κεραυνὸς ἵνα εἴπῃ αὐτῷ ὑπάρχει Θεός; ἢ ἡ οἱ ἐκ τῶν ὀρέων κατακίπτοντες χειμᾶροι δὲν διαχέονται πλησίον αὐτοῦ ὅπως ἀναγγελοῦσιν αὐτῷ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ εἰς ἄλλους μόνῃ ἢ ἐν σιγῇ θανάτου κατακίπτουσα χιών δύναται νὰ διεγείρῃ τὸ αἶσθημα τοῦτο; Τὸ πᾶν σιωπᾷ εἰς τὴν βλασφημίαν τοῦ ἀθέου καὶ ἰσως ἡ ἀδιαφορία αὐτῆ, ἡ σιωπηλὴ αὐτῆ μεγαλοπρέπεια τῆς φύσεως καὶ τοῦ Θεοῦ αὐταὶ μόναι ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν βλασφημίαν, φοβερώτερον πάσης ἐκφράσεως. Ἐάν μία μόνῃ φράσει ἀθέου οὐκ ἔστι Θεός» διατάραττε τὴν ἁρμονίαν τῆς κτίσεως, ἡ ἐπέσυρε τοὺς κεραυνούς τοῦ οὐρανοῦ, τότε ἡ βλασφημία θὰ ἐθριέμβευεν, ἐνῶ ἡ συνήθης σιγὴ τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης καὶ ἀπάντων τῶν μαρτύρων τῶν πράξεων τῶν ἀθῶν διδάσκουσι τὰς ὑπερηφάνους καρδίας τὴν ἀσημότητα αὐτῶν ἀπέναντι. Ἐκεῖνου, οὐτινος ἡ μακροθυμία ἐστὶν ἀνάλογος τῶν ἑαυτοῦ ἔργων καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐξαγγέλλεται ὑπὸ σύμπαντος τοῦ κόσμου.

B. A.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΝ ΤΗΣ...

Στὸ σκηνοστάσι μου ἀψηλά ἔχω καὶ σένα βάλει...
κατάστραφα σὲν Παναγιά, στὰ χέρια τῆς ἐπάνω.
Καὶ βλέπω κάλλη οὐράνια καὶ τὰ δικά σου κάλλη
καὶ ἐμπρός σέ δηὸ βασίλισσες τὴν προσευχὴ μου κάνω.
Γειτόνευα δηὸ ἀδελφός, τὴν Παναγιά καὶ σένα
Καὶ κρῖνου; δηὸ, τὸ γῆϊνο καὶ τὴ γλυκιά παρθένα.

Γ...

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ (*)

Ἐλθέ, νεᾶνις, φύγωμεν τῶν πόλεων τὸν κρότον,
Μακρὰν τῶν ἀναπνεύσωμεν ἀέρα καθαρὸν,
Ἐκ τῆς πνοῆς ἀμόλυτον ἀρχόντων καὶ εἰλωτῶν,
Ἐκ τοῦ θορύβου ἄσπιλον παθῶν αἱματηρῶν.

Τὸ κύμα λάμπει ἥρεμον· πνοὴ ζεφύρ' οὐρία
Θωπεύει τοῦ δελφίνος μας τ' ἀνήσυχα πλευρά.
Πρωεὺς ὁ Ἔρωσ· εἰς πληροὶ ἢ Τέρψις τὰ ἰσία
Καὶ ἡ Ἐλπίς τὸν οἶακα εἰς εὐφροῆν ἐν χαρᾷ.

Ὦ! μόνον εἰς τὸ πέλαγος, ἐπάνω τῶν κυμάτων
Τὸ ἄωτον γενόμεθα ζωῆς ἀληθινῆς,
Ἐκεῖ ὁ γοῦς ἐλεύθερος μεταίων φαντασμάτων
Εἰς σκέψεις μόνον αἶρεται μεγάλας, εὐγενεῖς.

Ἵπάγωμεν, τὸ ἄσατον ὅπου μᾶς φέρει κύμα,
Ἄσατου τύχης παίγνια, ἀρκεῖ ν' ἀκλουθῆ
Ὁ Ἔρωσ τὸ πλανώμενον ψυχῶν ὀλβίων βῆμα,
Καὶ ὄλ' ἡ φύσις καθ' ἡμῶν ἄς ἀνασταθῆ

Ἄρκεῖ εἰς τῶν βλεμμάτων σου τὸ κάτοπτρον τῶραϊον
Ν' ἀντανακλάται πάντοτε γαλήνη καὶ χαρὰ,
Ἄρκεῖ ἐκ τῶν πυρίνων σου καὶ μαγικῶν χειλέων
Αἰσθήματα νὰ βέωσιν ἀγάπης τρυφερά.

Μακρὰν, μακρὰν εἰς ἔρημον παράλιον, φιλιτάτη,
Ὅπου δὲν φθάν' ὑπάγωμεν τοῦ κόσμου ἢ βοῆ,
Ὅπου τὸ τέρας τὸ συγγόν τοῦ Φθόνου δὲν φρουάτταε
Καὶ βέει ὡς ρυάκιον ἀνθῶνος ἢ ζωῆ.

Ἵπὸ καλύβην ταπεινὴν ἀνάκτορα ἐγγύς σου
Ἄταραχοῖ τοῦ μόχθου μας τὸν ἄρτον τὸν ξηρὸν
Θὰ τράγωμεν, γλυκύτερον ποικίλων ὄψων Κροίσου,
Θὰ πίνωμεν ἀμβρόσιον ἐκ τῆς πηγῆς νερόν.

Τραχείας δὲν εἰς κρούωμεν σκληρῶν ἀρχόντων θύρας,
Οὐδὲ εἰς ταπεινούμεθα πρὸ σοβαρῶν βλακῶν,
Οὐς παίζουσα ἀνύψωσεν ἡ εὐνοία τῆς Μοίρας
Κ' ἐπλήρωσε τὸ πνεῦμά των καπνῶν τυραννικῶν.

Ἐλθέ, νεᾶνις... Διατί τὸ ὄμμα σου δακρύει
Καὶ ἄνευ ἀποφάσεως ὁ ποῦς σου προχωρεῖ;
Τί πρὸ τοσοῦτου ἔρωτος νὰ σέ κλονίσ' ἰσχύει;
Δὲν μεταβάλλουν εὐγενῆ καρδίαν οἱ καιροί.

(*) Τὸ παρὸν ποίημα ἐλήφθη ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς τοῦ διακεκριμένου ποιητοῦ καὶ συνεργάτου τῶν "Μουσῶν" κ. Παν. Ματαράγκα, ἧς ἡ ἐκδοσις, ὡς λίαν εὐχαρίστως μανθάνομεν, δὲν θέλει θραδύνει καὶ οὕτω καὶ τρίτος τόμος ἔργων, τιμῶντων τὸν νεώτερον ἡμῶν Παρνασσὸν θέλει προσεθῆ εἰς τοὺς προσεκδοθέντας δύο, οἵτινες νέους ἡμέτερον ποητικὸν δρίζοντας καὶ τοσοῦτων ἠξιώθησαν ἐπαίνοι, παρὰ πάντων τῶν δυναμένων εἰς ἐπιτιμήσας προϊόντα ἐξειδικιασμένης εὐαισθησίας καλλιτείας καὶ ποιητικῆς δυνάμεως.

ΤΑΚΟΒΑΤΙΟΥ
ΚΟΜΜΙΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἐν τῇ ψυχῇ μου πέλαγος θά εὔρης αισθημάτων
 Θ' ἀντλήσῃ εἰς ἀνεξάντλητον ἀγάπης ποταμὸν,
 Θὰ εἶσ' ἡ μὴ σκέψις μου μέχρι σιγῶν ἐσχάτων
 Ὁ μόνος μέγρ' ὑσάτων μου πόθος γλυκὺς σιγῶν.

1876

Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

ΘΑ ΓΥΡΙΞΗΣ;

(Εἰς τὸν θάνατον τῆς Ο.Τ.Φ.)

Ἄν τὸ χειμῶνα τὰ πουλιὰ
 τὸ λάλημα ἀφίνου
 κι' ἄλλη γυρεύουσε φωλιὰ
 γλυκεῖα ζεστή νὰ μείνου,
 μὰ σὰν οἱ πρῶτοι ζέφυροι
 φιλήσου τὰ λουλούδια
 γυρίζουσε χαρούμενα
 κι' ἀρχίζουν τὰ τραγούδια.

Τὰ λουλουδάκια ἡ παγωνιά
 τὰ γένει, τὰ μαραίνει,
 τὴ νιὰ τους κρύβουσε ζῶν
 στοὺς σπόρους φυλαγμένη
 καὶ σὰν χρυσὰ τῆς ἀνοιξίς
 τὰ νιὰτ' ἀνασηθοῦνε,
 θενὰ τὰ ἰδοῦμε ὠμορφίε
 καὶ μύσχους νὰ σκορποῦνε

Πές μου καὶ σὺ, κυροῦλά μου,
 θενὰ γυρίσης πάλιν
 σὰν τὰ λουλούδια, τὰ πουλιὰ
 τοῦ κόσμου τὴν ἀγκάλην;
 Σὲ Ἀπριλιοῦ χαράματα
 μ' ἀέρι μυρωμένο
 ἢ μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
 τὸ μάι νὰ σὲ προσμένω;

Ἀλλοίμενον! Δησιμόνησα
 τὸ νεκροφιλήμά μου
 ἔ' ἀγύριγο ταξεῖδι σου...
 καὶ χάνω τὴ χαρὰ μου

Ληξούρι, 1883

Η.Α. ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ.

ΣΚΕΨΙΣ

Ἄν ἡ τύχη μοῦ χάριση
 Σὺ τροφὸν μου Σέ, κυρά,
 τότε, ἀγάπη μου, θὲ νάχω
 Πάντοτε γλυκεῖα χαρά.

Τί ζῶν καὶ εὐτυχία

Καὶ γλυκὸθερμα φιλιά
 Ποῦ 'θελε χαρ' ἡ ψυχὴ μου
 Στὴ χρυσῇ σου ἀγκαλιά!

Μακρὰ τότε κάθε πόνος
 Κάθε δάκρυο καὶ παλμὸς
 Κάθε στεναγμὸς καὶ λαύρα
 Κάθε λύπη καὶ καῦμός.

Μακρὰ κάθε καρδιοχτύπι
 Μακρὰ κάθε μαρασμὸς
 Μόνον τότε θὰ μὲ φθείρη
 Τοῦ θανάτου ὁ χωρισμός.

Β.Σ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΩ ΦΙΛΩ ***

Ὅταν χαίρη ἡ καρδιά σου
 Ὅταν κλαῖς, ὅταν λυπάσαι
 πές μου τάχα ἐνθυμᾶσαι
 τὴ φίλια μας ποτέ;

Πές μου, φίλε, ὅταν ἡ μνήμη
 περασμένα σοῦ θυμᾶν
 στὴ καρδιά σου ξυπνάει
 τὴ φίλια μας ποτέ;

Ἡ λησιμόνησες τὰ χρόνια
 ποῦ οὐράνια φιλία
 ἔβανε θερμὰ σὲ μία
 ταῖς δικαῖς μας ταῖς ψυχαῖς;

Πλὴν τί λέγω; ἀφοῦ ξέρω
 πῶς ἀληθινὴ φιλία
 τὴ δικὴ σου τὴ καρδιά
 δὲν ἐθερμάνε ποτέ;

X.

Ζάκυνθος, 21 Φεβρουαρίου 1894

ΩΣ ΠΟΤΕ;

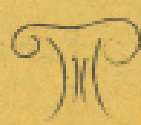
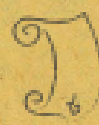
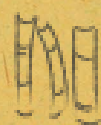
Ὅς ποτε, ἀγάπη μου γλυκεῖα, θὰ ζοῦμε χωρισμένοι
 Καὶ θ' ἀγαπιώμαστε κρυφά; ὡς ποτε, φῶς μου, ξένοι

Θὲ νὰ λεγόμεσθε, ἐνῶ λατρεύοντ' ἡ καρδιάς μας
 Καὶ χωριστὰ δὲν ἠμποροῦν νὰ ζήσουν ἡ ψυχαῖς μας;

Ὅς ποτε, ἐλπίδα μου χρυσῇ, θὰ ζῶν χωρὶς ἐμένα
 Κ' ἐγὼ ποῦ χάνουμαι γιὰ σέ, θὰ ζῶ χωρὶς ἐσένα;

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

— Παραιτηθέντος του πρίγκηπος Γλάδστονως, ατε πύσχοντος τούς όρθαλροδς, προσεκήθη όπως σχηματίση κυβέρνησιν ό λόρδος Ροζβερύ. Απερχόμενος μετά έξηκονταετή ύπηρεσίαν ό Γλάδστονός έκήρυξε τόν πόλεμον κατά της Βου λης των Λόρδων.

— Η επί του προϋπολογισμού συζήτηση ήρχισε τήν παρελθ. Τετάρτην και θέλει εξακολουθήσει καθ' όλην τήν έβδομάδα ταύτην, άπορριφθέντος του περι παρακρατήσεως νομοσχεδίου της σταφίδος.

— Ηρχισαν κατ' αυτάς κυκλοφορούμενα εν Αθήναις τά νέα έκ νικελίου είκοσάλεπτα. Η αναλογία των νικελίων νομισμάτων είνε 0,85 χαλκού και 0,25 νικελίου. Μεχρι τέλους Μαρτίου ε. έ. θα είνε είς κυκλοφορίαν 20 λεπτα μεν 100,000 10 λεπτα δε 300,000 και πεντάλεπτα 200,000. Ο πρώος κομίσας ένταύθα έκ νικελίου 20 λεπτα είνε ό λοχαγός της οικονομίας κ. Ι. Μουζάκης, όστις άφίκετο ένταύθα τήν παρελθούσαν Παρασκευήν

— Δί έορταί των Αποκρεων διήλθον και έφέτος, ώς πάντοτε, εν άδιαπίπτω εθθυμία και εν τάξει παραδειγματικη. Παντού, είς τάς όδοϋς, είς τάς λέσχας, είς τάς συναναστροφάς παρετηρήθη ή ζωηρότης εκεινη των διασκεδάσεων, ήτις είνε τό χαρακτηριστικόν λαού εθθυμού, ό ποίος ό ζακύνθιος λαός. Δυστυχώς και τούτο διά να μη ύπάρξη χαρά άμέτοχος λύπης, ό θάνατος της νεάνιδος Έλένης Καρύδη, άποθανούσης αίφνηδίως έκ συγκοπής κατά τόν γάρον εν τω συληόγω «Λομβάρδος» ένεκα προηγουμένης αυτής παθήσεως, προύξενησεν όχι μικράν έντύπωσιν, ένεκα του πρωτοφανούς τούτου δι' ήμάς τραγικού συμβάντος.

— Εν έκ των πρωτίστων και σοβαρών αντικειμένων τό όποιον άνάγκη ή Αστυνομία να έχη πάντοτε ύπόψη είνε και ή πυρκαϊά, ήτις δι' όλίγας στιγμάς άφαιρούσα τήν κατάστασιν του ιδιοκτήτου άποκαθιστά αυτόν έντελώς ένδεή. Τήν άνάγκην ταύτην άναγνωρίσαν και τό Αρχηγείον της χωροφυλακης, διαταξεν, ίνα οι καταταχθέντες και εν ύπηρεσία διατελούντες αστυφύλακες έκγυμνασθώσιν είς τήν πυροσβεστικήν, προς τόν σκοπόν δε του τον άφικόμενου ένταύθα του λοχίου του πυροσβεστικού λόχου Μιχ. Γούναρη έξητήθησαν και έλήφθησαν ύπό της Αστυνομίας αί παρά τή Δημορχία πυροσβεστικά άντλία και τά λοιπά πυροσβεστικά εργαλεία. Η έλλειψις αυτη ήτο άπολύτως άνγκαία, διότι από τινων ετών δυστυχώς παριστάμεθα μάρτυρες συνεχών πυρκαϊών και εν εκεινη μόνον τή στιγμή αναλογίζόμεθα τήν ώφέλειαν των άντλιών και τήν έκ της μη ύπάρξεως αυτών προκύπτουσαν ζημίαν.

— Εν μέσω χαράς και αγαλλιάσεως των συγγενών και φίλων εύόλωνοι έτελέσθησαν κατ' αυτάς οι άρραβώνες του έκ Γαστούνης μεγαλεμπόρου κ. Δημητρίου Μπεδερίνου μετά της καλλιμόρφου και συμπαθεσάτης δεσποινίδος Έλένης Ν Καβελάρη (Μπελζιμόρε). Είς τούς εύτυχείς μελλονόμενος εύχονται «Αί Μούσαι» ταχείαν τήν σέψιν.

— Μετά χαράς άνεγνωσαμεν κατ' αυτάς τόν διορισμόν ώς Είσαγγελέως εν Κερκύρα του διακεκριμένου συμπολίτου ήμών κ. Ιωάννου Τρικάρδου, δικηγόρου. Εν τω προσώπω του κ. Ι. Τρικάρδου διακρινόμενος επί ευγενεία τρόπων, έμβριθείς έπιστημονική μορφώσει και σπανία εθθυκρίσιν οι φίλοι Κερκυραίοι θέλουσιν εύρει άριστον και εύορκον της Θέμιδος λειτουργόν. Τοιούτοι διορισμοί διαπρεπών έπιστημόνων όμολογουμένως τιμώσι και τούς έπιστήμονας και τούς διορίζοντας αυτούς.

— Μετέστη έσχάτως είς Κέρκυραν είς έκ των άριτων οικονομικών του Κράτους υπαλλήλων, ό ίκνιστάτος έλγχιος κ. Ιωάννης Αντύπας. Τόν κ. Ι. Αντύπαν δια-

κρίνουσιν αισθήματα ευγενή, άδιαφιλονίκτος τιμιότης και σπανία περί τήν οικονομικήν ύπηρεσίαν τιμιότης, δείγματα των όποιων άφηκε παντού, ίδια δε και παρ' ήμιν, οτινες άνεξκλείπτους διατηρούμεν τάς έντυπώσεις της λαμπράς αυτού εν τω Τελωείω ύπηρεσίας.

— Είς τήν θέσιν του ύποθηκαρίου Κερκύρας διαρίσθη ό άμεριστου τυγχάνων άγάπης, ένεκα των σπανίων αυτού φυσικών και ήθικών προσόντων και καλώς μεμορφωμένος συμπολίτης ήμών κ. Διον. Μ. Φλωμπουριάκης. Α «Μούσαι» μετά των άπείρων αυτού φίλων εκφράζουσιν αύτω τά ένθερμα συγχαρητήριά των.

— Αρίκοντο κατ' αυτάς έκ Πατρών όπως διέλθωσι τάς ήμέρας των Αποκρεων παρά τή συγγενική αυτών και γνωστοτήτ οικογενεία των Λαζάνη (Κουζή) ό έκ Μεσολογίου κ. Δημήτριος Λαζάνης κτηματίας μετά της άξιοτ. αυτού κυρίας Όλγας. «Αί Μούσαι» εκφράζουσιν αυτοίς τό «ώς εϋ παρές ησαν.»

— Είς τούς έγκρίτους συμπολίτας ήμών κ. κ. Κ. Μεσσαλαν, πρόην δικαστήν του Ίον. Κράτους, Διον. Μαρτελάου, πρόην δικαστήν και Ανδρ. Κοκκίνην πρόην βουλευτήν του Ίον. Κράτους άπενεμήθη ό χρυσός Σταυρός του Σωτήρος είς δε τόν κ. Γεώργ. Καρβελλάν δικηγόρον ό άργυρός Κόχμος τουτ' αυτό να ιδώμεν και είς άλλα σεβιστα πρόσωπα της κοινωνίας ήμών, επίσης διακριθέντα εν τα τοίς γράμμασι και ταίς έπιστήμαις.

— Δικαία κατά πάντα ή τιμή, ής ήξιώθη ό εν Λονδίνω όρθοτομών τόν λόγον της άληθείας διαπρεπής συμπολίτης ήμών κ. Διονύσιος Πλάσας, αρχιμανδρίτης της εκεί Έλληνικής κοινότητος, διά της άπονομής είς αυτόν του άργυρού σταυρού του Σωτήρος. Αί έξοχοί άρεται και αί ύπερ της ένώσεως των εκκλησιών μεγάλοι έγώνες του κλεινού τούτου Αρχιμανδρίτου έπρεπεν όντως να τύχωσι τιμής και έκ μέρους της Έλλην. Κυβερνήσεως. Τιμωμένης άρκούντως εν τω προσώπω τοιούτων άνδρών, τω διαπρεπεί συμπολίτη κ. Δ. Πλάσα αί «Μούσαι» εύχονται τά κρείττονα.

— Δί έγκυκλίου του ό γνωστός έργασταπιάρχης και έμπορος κ. Παναγιώτης Δενδρινός γνωρίζει ότι ή ύφισταμένη ένταύθα έμπορική έταιρία ύπό τήν έπωνυμίαν «Παναγής Δενδρινός και Σα» διελύθη διά του ύπ' αριθ. 37193 και από 23 Ιανουαρίου ε. ε. συμβολαίου του συμβολιογράφου Ζακύνθου Σ. Σουμάκη νομίμως κατατεθέντος και δημοσιευθέντος, δύναμις του όποιου δικαιούται λαμβάνειν άπάσας τάς απαιτήσεις της διαλυθείσης ταύτης έταιρίας δε οίσδήποτε πηγαζούσας αίτίας. Διά της αυτης έγκυκλίου του δηλαί προσέτι, ότι θέλει εξακολουθήσει τάς αυτάς εργασίας έμπαρευόμενος ύπό τό ίδιόν του όνομα Παναγής Δενδρινός, εύελπιστών ότι τό ευγενές της νήσου μας κοινόν θέλει τιμήσει αυτόν διά της αυτης και άλλοτε έμπιστοσύνης.

— Τό μέχρι τούδε εν τή συνοικία Αναλήφσεως γραφείον του άξιοτ. παρ' ήμιν δικηγόρου κ. Γεωργ. Μπαμπάκου μετεφέρθη έσχάτως είς τήν πλησίον του ταχυδρομείου οικίαν του κ. Καρόλου Μωρέττη.

— Σήμερον άρχεται ή κατεδάφις του εν τω Γυμναστηρίω άνεγερθέντος έξυλίνου παραπήγματος του πτωχοκομείου ή «Πρόνοια» ού τό ύλικόν εκτεθέν είς δημοπρασίαν κατεκυρώθη επ' όνόματι του Νικ. Νήρου, άντι δραχ. 1600.

— Πωλούνται είς τιμάς συμφερωτάτας τά εξής βιβλία: Ροοσσώ τόμοι 35 έκδοσις 1793 — Βολταίρος τόμοι 14 έκδοσις DCCCIX — και Rivalutions Romaines τόμοι 4. Πληροφορία παρ' ήμιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ